

2010

Herr universitetskansler. Fru landshövding, installandi och promovendi, studenter, kolleger och vänner.

"If I have seen further it is by standing on the shoulders of giants."

Så skrev Isak Newton i ett brev till Robert Hook.

Med dessa ord vänder jag mig först till dig Thomas. Man brukar ju säga att en bra ledare vågar rekrytera medarbetare som inte är alltför lika en själv. Och det vågade du den där sommaren 2007. Ingen av oss kunde då ana att rektorskedjan så småningom skulle göra en resa från Oman där du nu bor, till Järsnäs socken i Tveta Härad. Tack för got samarbete, jag har lärt mig mycket av att jobba tillsammans med dig.

Jag vill också tacka stiftelsehögskolans förste rektor Clas Wahlbin som tyvärr inte kunde närvara i kväll. Han har varit till stor hjälp under det senaste året, alltid lika vänlig och entusiastisk.

Här står jag alltså nu på jättarnas skuldror, lite darrig i benen det måste jag erkänna. Jag har i själva verket stått och vinglat på dessa skuldror i ett par månader och försökt se så långt framåt i tiden som möjligt. Jag hoppades få syn på en vision.

Men en rektor kan faktiskt inte skapa en vision på egen hand. Man måste ta hjälp av kloka medarbetare och samarbetspartners. Det tar rätt lång tid. Visionen blev inte färdig till den Akademiska högtiden.

Då kom jag på iden att vända mig till Lunds Universitet. Där finns nämligen landets enda professor i parapsykologi. Lund har ju fått fruktansvärt mycket forskningsmedel sig tilldelade de senaste åren. Det måste väl ändå betyda att den parapsykologiska forskningen i Lund håller högre kvalitet än forskningen i Jönköping?

Det bar sig alltså inte bättre än att jag svalde den akademiska stoltheten och kontaktade den parapsykologiska institutionen i Lund. De visade sig vara mycket hjälpsamma. Mot skäligen ersättning lovade de att arrangera en tidsresa in i framtiden. Allt baserat på deras senaste innovationer inom evidensfri trådlös kommunikation, populärt kallat tankeöverföring.

Min tidsresa i tanken gick av stapeln för några dagar sedan till campus i Jönköping år 2025. På stolpen framför det gula huset stod det Jönköping International University. Jag gick in och slog mer ner i besökstolen hos den rektor som tillsattes år 2021 och lyssnade av hans tankar.

Låt mig börja med ett exempel, tänkte den framtida rektorn. Jag träffade ett par studenter på lärarutbildningen igår. Den ena berättade att hon kommer från Berlin och började studera i Jönköping eftersom svensk lärarutbildning har så gott rykte. Den andre kom från Bredaryd. Han valde Jönköping eftersom

lärarutbildningen ges helt på engelska och leder till EU-legitimation. Därmed kan han få lärarjobb över hela världen, bara han har de språkkunskaper som behövs i det aktuella landet.

Detta hade ju inte varit möjligt, fortsatte rektorn, om inte universitetskanslern i början av 10-talet, Lars Haikola, hade reformerat kvalitetssäkringssystemet i grunden. Systemet för examensrättsbedömningar är numera förutsägbart.

Haikola lät dessutom utveckla en ny modell för att utvärdera resultaten i utbildningen. Modellen består av ett antal resultatmått. Finessen är att högskolorna själva väljer vilka av dessa resultatmått som passar bäst för en viss utbildning. Därigenom behöver inte alla universitet och högskolor längre sträva efter att bli exakt likadana. Man kan ha hög kvalitet på helt olika sätt. Det är tack vare denna förändring som det numera går att driva en internationell lärarutbildning i Sverige, i Jönköping.

Den nationella politiken har också utvecklats. Alla partier menar numera att högre utbildning och forskning spelar en avgörande roll för regioners tillväxt och samhällsutveckling. Och att det behövs tillväxt i fler regioner än de tre storstadsområdena. Man har förstått att forskningens kvalitet beror på forskargruppens kapacitet, inte på var gruppen är anställd. Därför har man gjort rejäla nysatsningar i Jönköping, ungefär som på den tiden då internationella handelshögskolan skapades.

På tal om regional tillväxt: ordföranden i styrelsen för Region Jönköping kommer strax inpendlande med höghastighetståget från Göteborg. Hon brukar säga att högskolans framtida utveckling är en hjärtefråga. Regionen och det lokala näringslivet har fortsatt att stödja högskolan, precis som man gjorde när man bestämde sig för att hjälpa åt att bygga en teknisk högskola en gång i tiden. Examensrätterna i forskarutbildningen i teknik fick vi ju redan år 2010 tack vare JTH-fonden.

Låt mig ta ett sista exempel, tänkte den framtida rektorn. Vi har numera ett tusental studenter från Kina på campus. Migrationsverkets handläggningstider har gått ner till två veckor, så nu kan vi konkurrera med Holland. Utbildningen är väldigt dyr för studenten. Men genom sponsring från olika företag, organisationer och privatpersoner här i Region Jönköping har flera av dem fått stipendier. Andra internationella studenter får företagsstipendier i form av löfte om sommarjobb eller anställning ett år efter utbildningen. Många av dessa får permanent jobb eller startar företag. Handeln med Kina blomstrar i Region Jönköping!

Studenterna är för övrigt väldigt nöjda med vårt nya studentboende som Vätterhem har byggt vid Munksjön, bara ett stenkast från hälsohögskolan.

Vid det här laget insåg nog rektorn hur trött jag var efter min långa tankeresor, och avslutade med att ge mig ett tips.

”Som nybliven rektor behöver du bara kunna tre saker.

Du måste kunna stjäla,
du måste kunna ljuga och
du måste kunna be om hjälp.

Om du inte redan kan det, så måste du träna. Börja redan när du håller talet vid din installation. Inled med ett stulet citat eller två. Ljug därefter ihop en hialös historia, ju tokigare desto bättre. Då kommer ingen att märka att du i själva verket ägnar större delen av talet åt att be om det stöd som en ung högskola behöver.”

Och mot bättre vetande så lydde jag hans råd.